

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.— Za vse druge države in Ameriko K 5'60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravnništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštne proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin, za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj. Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Otvoritvena seja državnega zbora.

Dunaj, 30. maja.

Avstrijski državni zbor je imel 30. maja svojo otvoritveno sejo.

Ob 11. in 20 minut stopi v dvorano ministrski predsednik grof Clam-Martinic. Slede mu ostali ministri, samo ministra za Galicijo ni med njimi. Številni poslanci pristrčno pozdravljajo člane kabineta.

Ministrski predsednik predstavi zbornici ministrstvo ter pokliče poslanca, tajnega svetnika dr. Viktorja barona Fuchsa na mesto starostnega predsednika.

Baron Fuchs prevzame predsedstvo ter nagovori zbornico z daljšim nagovorom, v katerem se je najprej v pietetnih besedah spominjal rajnega cesarja Franca Jožefa, nadvojvode Frana Ferdinanda in njegove soproge ter se nato poklonil cesarju Karlu in cesarici Ziti ter cesarski dvojici trikrat zaklical „Živela“, kar je zbornica navdušeno ponovila.

Starostni predsednik je govoril nato padlim in umrlim poslancem toplo občutene posmrtnice. Nato se je spominjal starostni predsednik heroičnih dejanj naše armade na bojišču zlasti nezlomljenega razvoja sil naših bojnikov na fronti ob Soči. Z vročim navdušenjem kliče poslanska zbornica braniteljem naše domovine in z njimi zvezanim vojskam, ki stoje v skupnem boju našim sovražnikom nasproti nevenljivo zahvalo.

Volitev predsednika.

Za predsednika zbornice se izvoli poslanec dr. Gustav Gross s 215 glasovi. Poslanec dr. Gross prevzame predsedstvo in se zahvali za izvolitev.

Med dolgotrajnim odobravanjem se spominja hrabre armade ter konča s trikratnim „Živel“ na Avstrijo in njenega cesarja Karla, čemur se je zbornica navdušeno odzvala. Klici „Živel“ in „Heil“ so trajali več minut.

Volitev podpredsednikov.

Vršila se je nato volitev podpredsednikov. Izvoljeni so bili:

Poljak German z 228 glasovi, krščanski socialc Juckl z 296 glasovi, socialni - demokrat Pernersdorfer z 293 glasovi, Slovenec Pogačnik s 191 glasovi, Rusin Romanczuk s 189 glasovi, Roman Simonovici z 227 glasovi, Čeh Udržal s 185 glasovi.

Po izvršenih volitvah v poslovniški in imunitetni odsek se določi, da bo prihodnja seja 5. junija s tem-le dnevnim redom: Izvolitev odsekov, poročilo odseka za državnozbornski poslovnik, obravnavanje proračunskega provizorija.

Predlogi in interpelacije.

Predsednik sporoči, da mu je dosla cela vrsta predlogov in in interpelacij. Med predlogi je predlog poslanca dr. Gesmana in tovarišev, obsegajoč zakon glede poslovnika državnega zbora; predlog istega poslanca glede poslovnika poslanske zbornice; predlog poslanca dr. Stranskega za izpust poslanca Klofača iz preiskovalnega zapora.

Za narodnostno zvezno državo.

Poslanec Stanek poda v imenu češkega kluba izjavo, glasom katere je delegacija češkega naroda globoko prepričana, da je delna dualistična oblika v očitno škodo celokupnih interesov ustvarila vladajoče in tlačene narode in da je brezpozorno potrebno, v svrhu da se odpravi vsaka narodnostna predprava in da se zagotovi vsestranski razvoj vsakega naroda, v interesu države in dinastije, da se preustroji habsburško - lotarinška monarhija v zvezno državo svobodnih in enakopravnih narodnih držav.

Govornik pravi: Mi bomo na čelu svojega naroda stremili za združitvijo vseh plemen češko-slovanskega naroda v demokratični državi, pri čemer se ne more prezreti, da živi češko-slovansko pleme skupno v mejah naše češke domovine. (Živahno odobravanje in ploskanje pri Čehih.)

Izjava Jugoslovanskega kluba. — Za zedinjenje Jugoslovanov.

Poslanec Korošec je nato prebral sledečo izjavo: Podpisani, v Jugoslovanskem klubu zbrani poslanci, izjavljajo, da zahtevajo na podlagi narodnostnega principa in hrvatskega državnega prava združenje vseh pokrajin monarhije, kjer žive Slovenci, Hrvati in Srbi, v samostojni, od vsake druge vlade prosti, na demokratičnem temelju sloveči del države pod žezlom habsburško-lotarinške monarhije in naznanjajo, da bodo za uresničenje te zahteve po enotnosti naroda zastavili vse sile. S tem pridržkom se bodo podpisani udeležili dela parlamenta. (Živahno odobravanje pri Slovenih in Hrvatih.)

Simpatije za rusko revolucijo.

Češki poslanec Kalina izreče nato simpatije za rusko revolucijo in za načela svobode, enakosti in bratstva vseh narodov, ki jih ruska revolucija zastopa.

Odpor Nemcev.

Poslanec Pacher izjavi v imenu nemškega Nationalverbanda in krščanskih socialistov: Vsak poskus oživiljenja češkega državnega prava ter uresničenja državnopravnih stremiljenj jugoslovanskih poslancev bo zadel ob odločen odpor avstrijskih Nemcev.

Poljsko vprašanje.

Načelnik Poljskega kluba Lazarski je izjavil: Poljski klub bo v danem trenutku označil svoje stališče napram poljskemu vprašanju.

Poljski poslanec Stapinski je konstatiral, da zastopajo Poljaki stališče, da naj se vse pokrajine, kjer žive Poljaki, združijo.

Izjava ministrskega predsednika.

Ministrski predsednik Clam-Martinic je izjavil, da bo vlada označila v eni prvih sej, ki bo sledila prestolnemu govoru, svoje stališče napram vsebini teh izjav.

* * *

Gosposka zbornica.

Dunaj, 30. maja. Gosposka zbornica je imela danes popoldne sejo. Predsednik se je v vznesenih besedah spominjal junaške borbe zavezniških armad ter jim izrekel najglobokejšo zahvalo

zbornice. Nato je govoril globoko občuteno posmrtnico rajnemu Veličanstvu cesarju Francu Jožefu ter je končal s poklonitvijo cesarski dvojici. Pri prečitaniu došli poročil je dal predsednik izraza čustvom gnjeva in ogorčenja nad umorom ministrskega predsednika grofa Stürgkha. Po izvolitvi overovateljev je bila seja zaključena.

Cesarjev prestolni govor.

Dunaj, 31. maja.

K slovesni otvoritvi državnega zbora so se zbrali člani gosposke in poslanske zbornice v ceremonijski dvorani cesarskega dvora.

Točno ob enajsti uri je vstopila cesarica z gospo nadvojvodinjo Marijo Jožefo in v spremstvu nadvojvodin, spoštljivo pozdravljena od navzočih. Kmalu nato je prišel v dvorano Njegovo Veličanstvo, pred njim ministri, s spremstvom nadvojvod. Podpredsednik gosposke zbornice knez Fürstenberg je zaklical cesarju trikratni „Živel“, čemur so se zbrani navdušeno odzvali. Klici so utihnili šele, ko je cesar sedel na prestol, se pokrnil ter z daleč slišnim glasom pričel brati prestolni govor. Posamezne posebno pomembne točke prestolnega govora je cesar bral s povzdignjenim glasom. Člani državnega zbora so spremljevali mnogo točk cesarjevega sporočila z navdušenim, mnogokrat do viharnega navdušenja stopnjevanim pritjevanjem. Ko je vladar končal prestolni govor, je zadonelo novo, vedno se obnavljajočo pritjevanje. Ploskanje in klici „Živel“ kar niso hoteli prenehati. Cesar se je vedno iznova s prestola sem zahvaljeval s pokloni za ovacije. Ko se je cesar dvignil je zaklical predsednik poslanske zbornice dr. Gross cesarju trikratni „Živel“, ki so ga navzoči tako viharne ponovili, da glasov cesarske pesmi, ki se je zaigrala tako pri vstopu cesarja, kakor tudi sedaj, ni bilo slišati. Ovacije, katerih so se tudi povabljeni gosti viharne udeležili, so napravile na cesarja očitno najglobokejši in najveselejši vtisk. V trenutku, ko je cesar zapustil ceremonijsko dvorano, je prišla cesarica v spremstvu nadvojvodinjo po estradi dol. V tem trenutku so pričeli navzoči z viharim vzklikanjem, ki je vršelo po dvorani kot orkan. Kakor pri ovacijah za cesarja, je bilo tudi sedaj slišati klice „Živela“ v vseh jezikih avstrijske rodbine narodov. Vedno iznova se je zahvaljevala cesarica za spontane poklonitve s prikloni. Pri vseh udeležnikih zgodovinskega akta je zapustila ta svečana otvoritev državnega zbora nepozaben vtisk, kar je zopet dokaz, kako globoko in odkrita sta ljubezen in spoštovanje, katero uživa cesarska dvojica pri vseh svojih narodih in njih zastopnikih.

Boj za Trst.

Dunaj, 27. maja.

Težišče bitke je ležalo včeraj popolnoma na južnem krilu soške armade. Severno od Vipavske doline je prišlo, izvzemši s protisunkom hitro odbiti napad na višine pri Vodica, samo do menjajoče se močnih topovskih bojov. Na Kraški visoki planoti je zbral sovražnik zopet silne mase za sunek. Na Fajtmem hribu in pri Kostanjevici se je boj brez izjeme pred najspremnimi jarki ustavil, tu so se zlomili vsi navali. Med Jamljami in

med morjem je valovila bitka bolj živahno. Nekaj višin je menjavalo po večkrat na dan posestnika, toda nepretrgano trdna je ostala tudi tu fronta branitelja. Glavno pezo boja nosi kakor vedno, nad vso hvalo vzvišena pehota. Honvedska polka št. 12. in 31. in honvedski bataljon III/20 so zavrnili tekom 48 ur 17 sovražnih napadov, ogrski armadni polk št. 37 pa 18 napadov en dan ter je isti dan trikrat v naskoku zavzel neko višino. Polki št. 11., 55., 91. in 98., v katerih vrstah stoji sedaj sinovi vseh avstrijskih narodov, so si priborili pri Jamljah trajno slavo. Artiljerija tekmuje z glavnim orožjem v hrabrosti in živem vztrajanju. Artiljerijski poročnik nadvojvoda Leopold se je pridružil s peščico topničarjev nekemu pešpolku, jurišal z drugimi v najspretni črti ter pripeljal nazaj kot plen 2 italijanski strojni puški.

Aeroplani in hidroplani niso dali samo za spoznanje sovražnika dragocenih rezultatov svojih izvidnih poletov, marveč so tudi požrtvovalno podpirali artiljerijo in infanterijo v vseh fazah boja. Avtomobilske čete vozijo v učinkovitem italijanskem ognju dan in noč vojni material tik za najprve črte.

Število v času od 23. maja sem na Kraški visoki planoti vjetih je naraslo na 250 častnikov in nad 7000 mož. Vsega skupaj je bilo od početka desete bitke ob Soči vjetih nad 15.000 neranjenih Italijanov.

Eden bistvenih predpogojev zmagovite obrambe je bogata oprema branitelja s topovi, strojnimi puškami, strelivom in tehničnim vojnim orodjem. Če se sovražniku v 16 dnevih bitke ob Soči ni posrečilo doseči nikakega kolikor toliko tehtnega uspeha, gre bogat delež na tem uspehu ti sočem mož in žena, ki se posvečajo v opremljenih delavnicah zaledja, navdani patrijotičnega duha, zvesto in brez obojavljanja težkemu, a za vojsko na bojišču nad vse važnemu delu. Trajna zahvala domovine jim je zagotovljena.

Dunaj, 28. maja.

Boji ob Soči so včeraj bistveno popuščali. Severno od Vipavske doline se je boj na obeh straneh omejil na ogenj topov. Na Kraški visoki planoti se je po zadnjih 4 vročih bojnih dnevih razkrojil italijanski napad na krajevno in časovno med sedaj neodvisne posamezne sunke. Dva taka močna sunka smo včeraj pri Jamljah zavrnili. Danes jutraj je sovražnik na istem prostoru trikrat poskusil predreti naše črte, hrabri štajerski in primorski strelci pa so ga vrgli nazaj, pri čemer mu je hrabri mariborski bataljon odvzel 6 častnikov, 300 mož in 2 strojni puški. Isto uro pri Kostanjevici zastavljene kolone so se zlomile v ognju naših baterij.

Vsa opazovanja in vsa poročila soglašajo v tem, da presegajo krvave izgube sovražnika daleč žrtve prejšnjih bitk ob Soči. Predpolje naših pozicij je posejano z mrtvimi Italijani.

Na Koroškem in na tirolski fronti nobenih pomembnih dogodkov.

Dunaj, 29. maja.

Po mirnejši binkoštni nedelji je bitka ob Soči včeraj tretjič vzplamtela. Novi veliki napadalni val sovražnika se je obrnil predvsem zopet proti višinam pri Vodica in proti Sv. Gori. Italijanski naval se je pričel opoldne proti severnemu krilu, razsteval se je popoldne, uveden od mogočnega ognja, na ves omejeni odsek. Na mnogih krajih je prišlo do ljutih bližinskih bojov, ki so besneli tudi še ponoči. Posebno silno se je vršila borba v območju višine 652. Naša fronta se je v vsem obsegu jekleno ustavljala vsem naporom sovražnika. Pešpolki št. 9., 24. in 77. so se posebno odlikovali. Severovzhodno od Gorice smo odvzeli Italijanom pri zavrnitvi poskušene nenaadne napada 200 vjetih. Južno od Jamelj je sovražnik včeraj dopoldne zopet štirikrat izvršil sunke proti našim pozicijam, pri čemer je utrpel poleg velikih krvavih izgub še 15 častnikov in 800 mož vjetih.

Skupno število od početka desete bitke ob Soči vjetih sovražnikov znaša 14.500 mož.

Boji pri Arrasu.

Berolin, 26. maja.

Boji pri Loosu so se končali s tem, da smo nasprotnika vrgli popolnoma nazaj iz naših jarkov.

Obdržali smo vjete in strojne puške. Artiljerijski ogenj je bil kakor prejšnje dneve na obeh bregovih Scarpe živahen.

Na Chemin des Dames južno od Pargnyja smo z malimi lastnimi izgubami dobojevali boj, ki je naše pozicije močno izboljšal. V sijajnem naskoku so podrle iz Šlezijcev, Maklenburžanov, Šlezvik-Hollsteincev in Hanseatov sestavljene napadalne čete na tla, vjele 14 častnikov in 1230 mož ter vplenile 15 strojnih pušk in mnogo materijala. V zavzetih črtah smo gladko zavrnili francoski protinapad.

V zapadnem delu Champagne so po silnem artiljerijskem učinkovanju, ki se je popoldne stopnjevalo do bobnajočega ognja, prodrli proti našim višinskim pozicijam južno in jugozapadno od Nauroya v širini 4 km. V bližinskem boju smo Francoze vrgli nazaj ter s protisunkom očistili točke, kjer je bil sovražnik udrli. Ko se je prvi napad ponesrečil, je sovražnik še dvakrat napadel, a sta se tudi ta dva napada ponesrečila.

Na uspešnem poletu so obmetavale naše zrakoplovne flotilje ob južni angleški obali Dover in Folkestone z bombami.

Berolin, 27. maja.

V loku pri Wytchaetu in na obeh bregovih Scarpe se je streljanje zopet razširilo. Večkrat smo zavrnili angleške izvidne sunke, jugozapadno od Achevilla in severno od Monchyja smo vzeli pod učinkoviti ogenj pripravljene sovražne napadalne čete.

Francozi so zvečer zaman skušali v štirikratnem napadu nam zopet iztrgati pri kamnolomih južno od Pargnyja zavzete pozicije. Tudi peti naskok, začet ob nastopu teme, se je z izgubami ponesrečil. Po noči po močnem strelskem napadu izvršen sunek pri Vauxaillonu je ostal brez vsakega uspeha. V Champagni je bil zapadno od Suippe artiljerijski boj živahen.

Berolin, 28. maja.

Med Ypresom in Armentièresom, pri Hullu in na obeh straneh Scarpe so se razvili pri dobrem razgledu silni artiljerijski boji. O polnoči smo s protisunkom zavrnili vzhodno od Wytchaeta več angleških stotnij. Med Cherisyjem in Bullecourtom so se odigravali na obeh bregovih potoka Sensee tja v noč silni boji. Opetovani napadi Angležev so se tam krvavo ponesrečili ob žilavosti naših čet.

V Champagni so vzeli württemberški in thürinški polki ter deli nekega napadalnega bataljona v hitrem napadu več črt francoskih jarkov ob gori Poehl in Keil južno od Moronvilliersa. Skrbna priprava in zbrano artiljerijsko učinkovanje sta napravila infanteriji pot do uspeha. Sovražnik je imel težke izgube. Nad 250 Francozov smo vjeli, nekaj strojnih pušk vplenili. Jugovzhodno od Nauroya so čete v sunku izčistile gnezdo Francozov, ki je bilo ostalo v naših pozicijah izza bojov z dne 25. maja.

Berolin, 29. maja.

V loku pri Wytchaetu je bilo včeraj streljanje stopnjevano. Tudi ob kanalu La Bassée in v posameznih odsekih na obeh straneh Scarpe sta se obe artiljeriji živahno borili. Izvidni sunki Angležev so se na več točkah ponesrečili.

Čez dan samo malo bojnega delovanja. Po noči so poskusili Francozi pri pristavi Hurtebise in pri mlinu Vaclerc nenaadne napade, ki pa so se ponesrečili vsled čuječnosti naše posadke. Zavrnili smo francoski napad, ki je prodrli na vzhodnem pobočju gore Poehl v Champagni proti našim novim jarkom.

Boji z letali na severu.

Berolin, 29. maja. Wolffov urad poroča: Dne 25. maja so mornariška letala zbila dve sovražni letali. Dne 26. maja so zadela 3 naša letala pred flandrsko obalo ob flotiljo 4 francoskih hidroplanov ter sestrelila vsa 4 letala v malo minutah. Od posadk je bilo mogoče vjeti 4 častnike in 2 podčastnika, drugi so utonili. Dasiravno so sovražne pomorske bojne sile motile naše torpedovke pri reševanju, smo vendar spravili eno francosko letalo nepoškodovano. Ostala 3 letala so popolnoma uničena. Nobena naših torpedovk ni bila poškodovana.

Neki naš podmorski čoln je 25. maja v Hovdenih zbil francoski hidroplan št. 9060 ter vjel 2 letalca.

Sredozemsko morje zaprto za sovražne bolniške ladje.

Nemčija je razglasila, da namerava zapreti Sredozemsko morje tudi za sovražne lazaretne ladje ter utemeljuje ta korak z obširno spomenico, v kateri zavrača krivdo, da je moralo priti tako daleč, na Anglijo. Spomenica navaja, da je nemška vlada že v svoji spomenici z dne 29. januarja 1917 dokazala, da zlasti Angleži zlorabljajo lazaretne ladje za vojaške svrhe, vsled česar je proglasila Nemčija gotove dele Severnega morja in Kanala za zaprte tudi bolniškim ladjam. Med tem pa je poročal poveljnik nekega podmorskega čolna v Egejskem morju, da je videl celih 16 dni v severnem Egejskem morju čez dan zgolj lazaretne ladje. Enaka so druga poročila in izpoved nekega v Makedoniji vjetega podčastnika. Vsled tega bodo nemške pomorske vojne sile tudi v Sredozemskem morju potapljele sovražne lazaretne ladje, izvzemši one, ki se strogo drže nekaterih od Nemči je natančno določenih pogojev.

Pred rusko ofenzivo.

Poziv Kerenjskega na ofenzivo.

Petrograd, 27. maja. Vojni minister Kerenjskij je izdal na armado in brodovje povelje, v katerem pravi med drugim: Prodirali boste v strnjene vrstah in vodila vsa bo disciplina in dolžnost ter brezmejna ljubezen do revolucije in domovine. Naj dokažeta najbolj svobodna armada in najbolj svobodno brodovje sveta, da daje svoboda moč in ne slaboto in da vari železna disciplina ono dolžnost, ki povzdiguje bojno silo dežele. Spomnite se, da more vse izgubiti, kdor se bo vzrl nazaj, kdor se bo ustavil in se umaknil. Ne pozabite, da bo vaše ime proketo, če ne boste branili časti, svobode in dostojanstva domovine. Po volji ljudstva morate osvoboditi domovino in svet nasilnežev in uzurpaterjev. To je junaštvo, na katero vas pozivljam.

General Russkij o nemožnosti ofenzive.

Rotterdam, 27. maja. Iz Petrograda poročajo: General Russkij je odložil vrhovno poveljništvo nad severno armado ter dospel v Petrograd. Povedal je svoje mnenje o moralni kvaliteti čet na severni fronti, da je prav dobra. Fronta je trdna in strnjena, ne primanjkuje ničesar, — zaradi „krajevnih razmer“ pa ofenziva sedaj ni mogoča.

Vojaki — častniki.

Stockholm, 26. maja. Ruski vojni minister Kerenjskij je izdal ukaz, glasom katerega je mogoče, da se posebno sposobni vojaki po štirimesečni službi na fronti imenujejo za častnike.

Ruska revolucija.

Rusija odklanja separatni mir.

Petrograd, 27. maja. Petr. brz. ag. Kongres častniških namestnikov je sprejel z 265 glasovi proti 246 glasovom resolucijo, ki pravi: Ker zahteva blagor domovine vseh sil, apelira kongres na vse ruske častnike, da podajo revolucionarnim vojakom roko ter enodušno utrde z revolucijo doseženo svobodo. Ob enem apelira kongres na imovite sloje, da naj v tem hudem času pozabijo na svoje osebne interese ter podpirajo provizorično vlado in ji pomagajo voditi deželo do ustavodajnega zbora. Kongres je navdušeno aklamiral dnevno povelje vojnega ministra Kerenjskega glede ofenzive.

Petrograd, 27. maja. Kongres zastopnikov kmetov je skoraj soglasno sprejel resolucijo, ki pravi, da mora izginiti pod imenom oboroženega miru znano staro stanje in da odklanja kongres vsako misel na separatni mir, ker mora biti boj za pravični in umestni mir le mednarodni. Resolucija se konča z nujnim apelom na vse v armadi se nahajajoče kmete, da naj se podvržejo svobodni disciplini in da naj branijo revolucionarno Rusijo do skrajnega.

Podpisujte šesto vojno posojilo.

Objava tajnih pogodb.

Kodanj, 26. maja. „Exstrabladet“ poroča iz Stockholma: Petrogradski delavski in vojaški svet je sklenil s 340 glasovi proti 46 glasovom, da naj vlada objavi tajne pogodbe z zavezniki.

Finska neodvisna.

Berolin, 29. maja. „Daily Chronicle“ poroča iz Petrograda: Finski senat je z veliko večino proklamiral državno pravno neodvisnost Finske.

V Petrogradu upajo, da revolucionarni nastop finskega senata ne bo trajal dolgo.

Vojna z Ameriko.

Amerika za ententne vojne cilje.

Rotterdam, 27. maja. „Nieuwe Rotterd. Cour.“ poroča iz Londona: Glasom brzojavke Daily Telegrapha iz New Yorka bo predsednik Wilson v kratkem formalno priznal upravičenost zahtev Francoske, Srbije in Belgije do odškodnin, pravico Francoske do Alzacije in Lotarinške in Italije do Trsta in Trentina.

Ta formalna izjava bo najbrže razbistrila pojme. Amerikanci splošno podpirajo to naziranje navajajo pa, da v Berlinu niti ne mislijo na to, da bi se posvetovali o teh predmetih, enako malo, kakor o poljskem vprašanju. Zato se Amerika pripravlja na bolj energično vojno.

Haag, 27. maja. „Hollandsch Newsbureau“ poroča iz Washingtona: Senator Kenyon je stavil danes predlog, da naj store Zedinjene države na prihodnji mirovni konferenci vse, kar se da storiti, da zagotove češkemu narodu in drugim slovanskim narodom svobodni razvoj lastne narodnosti.

Angleško-ameriški dogovor.

Frankobrod, 29. maja. „Frankfurter Zeitung“ javlja iz Novega Yorka: Pogajanja med Združenimi državami in posebno angleško misijo so rodila obvezne dogovore. Glasom „Worlda“ je doseženo združenje glede udeležbe Amerike pri zapretju zvez centralnih držav. Ameriški konzuli na Nizozemskem in na Skandinavskem stopijo v službo blokadne politiko. Za racijoniranje evropskih nevtralcev se določijo novi predpisi. Med Kanado in med Združenimi državami je doseženo soglasje glede kontrole žitnega trga. Amerika pospeši do skrajnosti zgradbo novih ladij in odstopi zaplenjene nemške ladje Franciji, Italiji in Rusiji. Glede razdelitve Avstrije se je doseglo sporazumljenje. Neodvisnost Češke, odstop Sedmograške Romunski, Bosne in Hercegovine Srbiji ter Trsta in Tridenta Italiji. Rusijo je prepričati, da zahteva svetovni mir in izvršitev tega programa. Na drugi strani se je posrečilo Baltoniju prepričati prezidenta Wilsona o težavah ustanovitve popolnoma neodvisne poljske države, tako da se bo Wilson odločil za nekako podrejenje Poljske pod rusko silo. O načrtu za ligo vseh narodov za ohranitev miru se bo pozneje razpravljalo.

DNEVNE VESTI.

Ogrska kriza. Cesar sprejema na Dunaju ogrske vodilne politične osebnosti, da izve njihovo mnenje glede rešitve ministrske krize. V ospredju stoji misel, ustanoviti koncentracijsko ministrstvo in mu postaviti na čelo nadvojvodo Josipa, ki je na Ogrskem jako popularen in o katerem se sodi, da bi še najlaglje premostil nasprotja med strankami. Nadvojvoda Josip je govoril z vsemi, na avdijenco k cesarju poklicanimi ogrskimi politikami. Sodi se, da bi nadvojvoda prevzel ministrsko predsedstvo. Po angleškem vzorcu bi mu bil kot minister-govornik dodan grof Apponyi.

Vsenemci proti Czerninu. „Deutsche Tagesztg.“ je zadnjič trdila, da „je grof Czernin že zopet poskusil v nemškem glavnem stanu uveljaviti svoje namene glede sklepa miru in glede mirovnih pogojev in da se je trudil za skorajšnji mir na podlagi, ki jo je označiti za „model Scheidemann“, kar da bi pomenilo za Nemčijo v vsakem oziru ruin“. List ostro napada grofa Czernina, češ,

da je njegov program, odpovedati se aneksijam, za Nemčijo ni sprejemljiv. „Norddeutsche Allg. Ztg.“ zavrača te napade z vso odločnostjo in meni, da delovanje s takimi izmišljotinami lahko povzroči veliko škodo in lahko moti zavezniške odnose z Avstro-Ogrsko. Tako nevarno delovanje mora brezpogojno prenehati.

Posvetovanja o ustanovitvi jednotnega jugoslovanskega kluba. Z Dunaja poročajo 25. maja: Včeraj se je vršila v parlamentu konferenca med načelnikom Hrvatsko-slov. kluba drjem Korošcem in zastopniki Dalmatinskega kluba posl. drjem Ivčevićem, drjem Čingrijo in drjem Smolako, kako doseči čim najbolj ednoten nastop vseh Jugoslovancev v parlamentu. Ni izključeno, da bo ustanovljen jednoten klub vseh Jugoslovancev.

Kranjski deželni odbor je svoj čas preklical izvolitev profesorja Bogomila Remca in profesorja Evgena Jarca za zastopnika dež. odbora v deželnem šolskem svetu. Profesorja Remeč in Jarc sta se proti temu sklepu pritožila na upravno sodišče, češ, da sta bila izvoljena za dobo šestih let in njiju mandatov pred potekom te dobe ni mogoče razveljaviti. Upravno sodišče je pa pritožbo odbilo, češ, da sta bila profesorja Remeč in Jarc samo zastopnika dež. odbora v deželnem šolskem svetu in torej nimata pravice zahtevati, da bi trajala njiju doba do konca funkcijske dobe.

Odlikovanje. Njegova c. in kr. Visokost nadvojvoda Franc Salvator je v imenu njegovega Veličanstva podelil županu dr. Ivanu Tavčarju častniški častni odznak Rdečega križa z vojno dekoracijo.

Iz trgovske in obrtne zbornice. Trgovinski minister je potrdil zopetno izvolitev Ivana Kneza za predsednika in K. Pammerja za podpredsednika trgovske in obrtne zbornice za leto 1917.

Imenovanje in odlikovanje C. in kr. praporščak Evgen Badiura iz Kranja je imenovan poročnikom ter v tretjič odlikovan s Karlovim križcem; njegov brat Mirko Badiura je pa odlikovan za izredno hrabrost na romunskih bojiščih dvakrat z bronasto hrabrostno svetinjo, železnim zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje in Karlovim križcem.

Odlikovanje. Najvišje pohvalno priznanje z mečema je dobil Stanko Jeglič, c. kr. poročnik 6. bos. herc. lovskega baona.

Odlikovana sta z vojnim križcem za civilne zasluge 4. razreda Ivan Kern, višji respicijent v Kranju in Jurij Huke, respicijent v Škofji Loki.

VI. vojno posojilo. Vse krepko pōsega po VI. vojnem posojilu; banke, hranilnice, zavarovalnice, razni zavodi in gospodarska podjetja kar tekmujejo med seboj. Velike svote, ki se nalagajo v vojnih posojilih, niso samo sad lepih uspehov na bojnem polju, ampak tudi priča naše narodne zavesti in ljubezni do domovine. — „Denar je sveta vladar“. Tega starega in resničnega pregovora se je poslužil naš sovražnik, misleč, da nas bo financijelno in gospodarsko uničil. Toda, danes že lahko trdimo, da smo prebili sovražna železna vrata, kajti ravno z mnogoštevilnim podpisovanjem vojnega posojila ga bomo prisilili, da sprejme našo častno mirovno ponudbo. Sovražnik že uvideva, da je vsako njegovo nadaljno bojevanje brezuspešno, mi pa se zavedamo, da bomo vzdržali do častnega izida te vojne. — Sijajen uspeh VI. vojnega posojila naj bo dokaz, da ne maramo zaostajati za našo slavno armado, ki si je stekla na bojiščih nevenljivih zaslug. — Zato kličemo danes: Podpisujte pridno VI. vojno posojilo! Le teden dni nas še loči do zaključka podpisovanja, nihče naj ne zamudi zadostiti svoji patrijotični dolžnosti, kajti od višine VI. vojnega posojila je odvisen mir in konec te strašne vojne.

Metna hranilnica v Kranju sprejema ob svojih običajnih uradnih urah prijave za VI. vojno posojilo, ter daje vsa tozadevna pojasnila brezplačno. Vsi na krov, kmetovalec, trgovec, obrtnik in uradnik!

Diletantje izobraževalnega društva Kranj so priredili v prid transportni koloni „Rdečega križa“ tukajšnjega prostovoljnega gasilnega in re-

ševalnega društva na binkoštno praznike dve dramatični predstavi. Predstavljali so Medvedovo tragedijo iz slovenskega narodnega življenja „Za pravdo in srce“, ki nam predočuje slike iz časa kmetijskih uporov proti nasilnosti in krutosti graščakov. Igra sama po sebi nam kaže krasne scene, manjka ji pa dramatičnih efektov, vsled česar zahteva od igralcev, da zastavijo vse svoje moči, ako naj vspe, kar se je tokrat gotovo zgodilo. Izmed igralk omeniti nam je posebno gdč. Pavlo Strnišovo, ki se je z vso dušo vglobila v nlogo logarjeve hčere in jo nam predočila tako izborna, da si bolje interpretantije za to ulogo sploh ne moremo misliti. Uloga slepca Gorjana, nekdanjega grajščinskega logarja in Katarininega očeta je bila v spretnih rokah g. Avgusta Strniša, ki je predstavljal ulogo slepega starca in ljubečega očeta s tako silo, da smo res videli na odru živeti tega starca. Do vrhunca igre pa se je pospel, ko je zavrgel in proklel svojo hčer. S svojo premissijeno in globoko igro bi bil v čast tudi večjemu odru. Pravega intriganta in sleparja svoje gospode pa je predstavljal kot nedolžno jagnje napram kmetom in gospodi, kot lisjak zviti grajščinski oskrbnik na Raki, Dizma (g. Janko Bidovec), ki je živel v tej ulogi in s svojim lokavim in premetenim nastopom pokazal občinstvu, kako se mora ugotoviti to ulogo. Gdč. Albina Ručigajeva je bila v ulogi grajščakinje Barbare pl. Bela prav dobra in predstavljala je to napram kmetom kruto in prezirljivo žensko z vsem zato potrebnim dostojanstvom. Ljubimski ulogi Erazma, grajščakinjega sina in kmetkega sina Andreja sta še precej ugajali, pogršali smo pa ognja, kateraga zahteva ljubimska uloga. Ulogo Lokvanca, vodje upornih kmetov, je igral g. Rudolf Hlebš, s pravo kmetško trdnostjo prav dobro, svetovali bi mu pa v popolen uspeh nekoliko več odločnosti in energije. Tudi vse manjše vloge so bile v spretnih rokah, toda radi nedostajanja prostora ne moremo vseh oceniti. Posebno pohvalno naj omenimo le še skupino kmetov in kmetice, ki so s svojim nastopom in ljubkim petjem očarali občinstvo. Lepi kostumi ter narodne noše, krasne kulise in razsvetljava pa so dali celoti prav lep okvir. Pri obeh predstavah je bila dvorana do zadnjega kotička zasedena. — Predstava se na splošno zahtevanje ponovi v nedeljo, dne 3. junija ob 3. uri popoldne ob znižanih cenah.

Razglas. C. kr. finančno ministrstvo je z odlokom z dne 17. novembra 1916, št. 39.144, do nadaljnjega prepovedalo prodajo tobaknih izdelkov v prostorih gostilniških in krčmarskih obrtnih obratov, katerih imetniki ne posedujejo „javnih trafičnih licenc“.

Klavna živina. Prebivalstvo se opozarja, da se sme prodajati klavno živino, (tudi teleta) samo nakupovalcem deželnega mesta za dobavo klavne živine in nikomur drugemu. Kdor bo prodal klavno živino drugim osebam bo najstrožje kaznovan in sicer z denarno globo do 5000 kron ali z zaporom do 6 mesecev.

Razširjajte naš list.

Pisarniški pomočnik

sprejme se takoj pri c. k. okrajnem glavarstvu v Kranju. Plača K 2.65 na dan.

Kupim vsako množino

smrekovega
orehovega
jesenovega
češnjevoga
hruševoga
lipovega
hrastovega

lesa

na vago ali na meter. Debelina od 30 cm naprej.

Kupim tudi

kostanjev les

Natančneja pojasnila daje L. REBOLJ, KRANJ.

Spominjajte se „Rdečega križa“.

Tiskarskega vajenca
sprejme takoj
Tiskarna „Sava“ v Kranju

Vojne dopisnice
v poljubnih množinah oddaja
Tiskarna „Sava“ v Kranju.

Nobena kapljica

ne koristi tako želodcu,
kot pristni želodčni likér

Zahtevajte pristni

„FLORIAN“

Zavračajte ponaredbe!

Naročila sprejema: **Rudolf Kokalj, Ljubljana.**
Istotam se dobi tudi: slivovka, tropinka, rum in razni likerji.

Blizu in daleč
Vse ga pozná
Kdor ga ima,
Ima zdravje domá!

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad
nad K 1.000.000

brez odbitka rentnega
davka.

4¹/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

Hranilnih vlog
nad K 23.000.000

6 52—5

Najbolj varno naložen denar v vsem
političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
460.000 kron!**

Hranilnica posoja na zemljišča po 5¹/₂% na leto
in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer
dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača poso-
jilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsa-
kega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1916. je bilo
stanje hranilnih vlog nad

7 milijonov 100 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 3 milijone 900 tisoč kron.

4%

brez odbitka rentne-
ga davka, katerega
plačuje hranilnica iz
lastnega. Narasle in
nedvignjene vložne
obresti pripisuje h ka-
pitalu vsakega pol leta
— to je dne 30. junija
in dne 31. decembra
— ne da bi bilo treba
vlagateljem se zgla-
šati radi tega pri hra-
nilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega
rezervnega zaklada mestna občina Kranj z
vsem svojim premoženjem in z vso svojo dav-
čno močjo. Da so hranilne vloge res varne,
priča zlasti to:

**da vlagajo v to hranilnico tudi so-
dišča denar mladoletnih otrok in
varovancev, ter župnišča cerkveni
denar.**

**Ta najstarejši in največji denarni za-
vod na celem Gorenjskem uraduje
v Kranju na rotovžu**

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in vsak tržni
dan tudi od 2. do 4. ure popoldne.